SIR ARTHUR CONAN DOYLE

SHERLOCK HOLMES

ESRARENGİZ SUÇLULARIN ARDINDA

KOKULU KİTAP

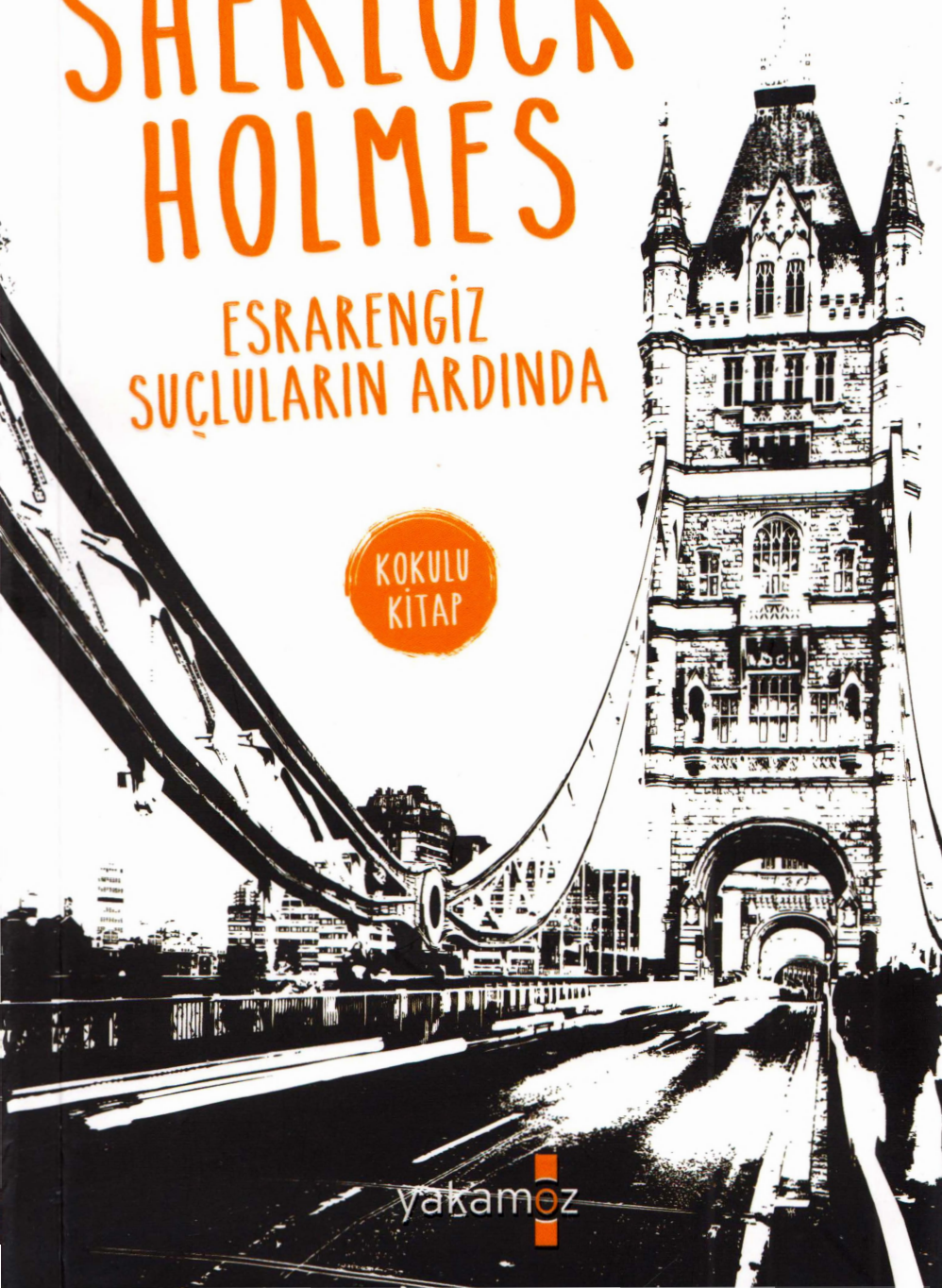

yakamoz

SHERLOCK HOLMES

İKİNCİ LEKENİN ESRARI

Aslında 'Abbey Çiftliği Vakası'nın, dostum Sherlock Holmes'un yeteneklerini kaleme aldığım son vaka olmasını amaçlamıştım. Bu karar, malzeme yetersizliğinden verilmiş değildi, zira hiç açıklamadığım yüzlerce vakaya ait notlarım vardır.

Bu olağanüstü adamın orijinal kişiliği ve özel yeteneğine karşı okuyucularımın ilgisinde bir azalma da kesinlikle söz konusu değildi. Kararımın gerçek sebebi, Bay Holmes'un, vakalarının yayımlanmasına karşı devamlı surette gösterdiği isteksizliğinde yatıyordu. Çalışmalarını resmen sürdürdüğü zamanlarda başarılarının kayıta geçmesi onun için pratik açıdan kısmen önem taşıyorduysa bile, Londra'dan ayrılıp emekli olmaya karar verip de Sussex Downs'ta kimyevi araştırmalarına ve arıcılık konularına eğildiğinden beri şöhret ona tiksintiden başka bir şey vermez oldu.

Bu konudaki isteklerini dikkate almam konusunda beni kesin olarak uyarmıştır. Ne var ki zamanı geldiğinde 'İkinci Lekenin Esrarı' adlı vakayı yayımlayabileceğime dair söz almış olduğumu hatırlatıp da bu uzun serinin, hayatı boyunca üstlendiği en önemli uluslararası vakayla son bulması gerektiğiyle ilgili onunla konuştuğumda, dikkatli olmak koşuluyla bu olayın da halkın gözleri önüne serilmesi konusunda rızasını almayı sonunda başardım.

Hikâyenin anlatımında belli başlı bazı ayrıntılar biraz belirsiz görünürse, okurlarımın bu ağız sıkılığımın nedenlerini anlayacaklarından eminim.

Evet, başlayalım bakalım. İsmi verilmeyecek bir yılın sonbaharında bir salı sabahındaydı ki Baker Sokağı'ndaki mütevazı evimizde Avrupa'nın önemli iki ismini ağırladık. Bunlardan ilki, sert, büyük burunlu, kartal gözlü ve kendine hâkim görüntüsüyle İngiltere'nin başbakanı olma şerefini iki kez elde etmiş ünlü Lord Bellinger'den başkası değildi. Diğer kişi de henüz orta yaşını bile görmemiş esmer, temiz yüzlü, zarif ve fiziksel olsun zihinsel açıdan olsun son derece hoş bir adam olan Trelawney Hope'tu; Avrupa İçişleri Bakanı ve ülkemizdeki en başarılı devlet adamlarından biri. İkisi kâğıt çöplerimizle beraber kanepemizde yan yana oturuyordu ve bitkin, endişeli yüzlerine bakınca,

çok önemli bir mesele için geldiklerini tahmin etmek güç değildi.

Başbakan'ın ince, damarlı elleri, şemsiyesinin fildişi sapına sıkı sıkı yapışmıştı ve acılı, sıska yüzü bir bana bir Holmes'a dönüyordu. Avrupa İçişleri Bakanı endişeyle bıyıklarını çekiştiriyor, saatinin zinciriyle oynayıp duruyordu.

"Kaybın farkına vardığımda, Bay Holmes ki bu, bu sabah saat sekizdeydi, hemen Başbakan'a haber verdim. İkimizin buraya gelmesi onun önerisi üzerine olmuştur."

"Polise haber verdiniz mi?"

"Hayır efendim," dedi Başbakan, her zamanki hızlı, kararlı tavrıyla.

"Polise haber vermedik, bunu yapmamız mümkün değil. Polise haber vermek, eninde sonunda halkın haberinin olması anlamına gelir ve olmasını özellikle kaçındığımız şey bu."

"Peki bunun sebebini öğrenebilir miyim, efendim?"

"Çünkü söz konusu belge öyle büyük bir öneme sahip ki başkalarınca duyulması, Avrupa ilişkilerinde son derece önemli sorunlara yol açabilir. Hatta açacaktır demek daha doğru olacak. Savaş ya da barışın bu konuya bağlı olduğunu iddia etmek abartılı olmayacaktır. Belge büyük bir

gizlilik içinde bulunamazsa konuyu sessiz tutma konusundaki son şansımızı kaybederiz, zira onu almış olanların tek amacı belgenin içeriklerini herkese açıklamaktır."

"Anlıyorum. Peki, Bay Trelawney Hope, söz konusu belgenin kayboluşuyla ilgili bütün ayrıntıları bize anlatırsanız çok sevinirim."

"Bu çok kısa sürer Bay Holmes. Mektup, yabancı bir ülkenin başkanından gönderilmiş bir mektuptur. Altı gün önce elime geçti. İçeriği o kadar mühimdi ki onu kasamda dahi bırakmayıp her gece Whitehall Terrace'deki evime götürür, yatak odamda tuttuğum kilitli bir kutuda saklıyordum. Dün gece oradaydı. Bundan kesinlikle eminim.

Akşam yemeği için giyinirken kutuyu açıp baktım ve belge içindeydi. Bu sabah ise yoktu. Kutu, tuvalet masamda aynanın yanında duruyor. Uykum hafiftir, karımınki de öyle. İkimiz de odamıza geceleyin kimsenin girmiş olamayacağı konusunda hemfikiriz. Dediğim gibi, buna rağmen kâğıt kayboldu."

"Akşam yemeğini saat kaçta yediniz?"

"Yedi buçukta."

"Yatak odanıza çekilmeniz ne kadar sonraydı?"

"Karım tiyatroya gitmişti, onun dönüşünü bekledim.

Odamıza çıktığımızda saat on bir buçuktu."

"Öyleyse belgenin saklandığı kutu tam dört saat boyunca saldırılara açıktı."

"Sabah temizlik yapan hizmetçi, günün geri kalanında da uşağım ya da karımın hizmetçisi dışında kimsenin izni yoktur odamıza girmeye. İkisi de bizimle uzun bir zamandır çalışan güvenilir hizmetkârlardır. Hem sonra hiçbiri o kutuda çok değerli bir şeyi sakladığımı bilemezdi."

"Mektubun varlığından haberdar olan kimler vardı?"

"Ev halkından hiçbiri bilmiyordu."

"Karınız biliyordu herhâlde?"

"Hayır, efendim. Bu sabah kaybolmuş olduğunu fark edene kadar bu konuda tek kelime etmemiştim ona."

Başbakan bunu onaylarcasına başını salladı.

"Uzun zamandır vatani görevler konusunda ne kadar hassas bir yapıya sahip olduğunuzun farkındayım," diye konuştu.

"Bu önem derecesine sahip bir konuda, vatanınızı en yakın aile bireylerinin bile üstünde tutacağınızdan eminim."

Avrupa İçişleri Bakanı eğilerek teşekkürlerini ifade etti.

"Kesinlikle haklısınız, efendim. Bu sabaha kadar konuyla ilgili tek bir kelime etmemiştim karıma."

"Peki karınız tahmin etmiş olabilir miydi?"

"Hayır, Bay Holmes, tahmin etmiş olması imkânsız. Hiç kimse etmiş olamaz."

"Daha önce herhangi bir belgeyi kaybettiğiniz olmuş mudur?"

"Hayır efendim."

"İngiltere'de bu mektubun varlığından haberdar kimler vardı?"

"Kabinedeki üyelerin her biri dün bilgilendirildi bu konuda. Üstelik bir kurul olarak sessizlik yeminimizin etkisi, Başbakan'ın ciddi uyarısıyla daha da bir arttı. Tanrım! Ondan birkaç saat sonra belgeyi kaybedenin ben olduğumu düşündükçe!"

Adamın hoş yüzü umutsuzlukla çarpıldı ve elleriyle saçlarını yoluyordu. Kısacık bir an için heyecanlı, endişeli ve duygusal sıradan bir insandı karşımızda oturan. Bir sonraki saniyede aristokrat maskesi yine yerine takılmış yumuşak sesi geri dönmüştü.

"Kabine üyelerinin dışında bakanlıkta konuyu bilen iki, belki üç kişi daha var. Bütün İngiltere'de mektubun varlığını bilenlerin hepsi bu kadardır Bay Holmes, sizi temin ederim ki öyle."

"Ama yurt dışında durum farklı olabilir."

"Mektubu yazan kişiden başkasının onu gördüğünü sanmıyorum. Bakanlarının, sıradan resmi kanallarının bu işe karıştırılmadığından oldukça eminim."

Holmes bir süreliğine düşüncelere daldı.

"Söz konusu belgenin tam olarak ne olduğunu ve kayboluşunun neden o kadar ciddi sonuçlar doğuracağını düşündüğünüzü öğrenmek istiyorum."

Ziyaretçilerimiz birbirlerine kaçamak bir göz attı ve Başbakan kaşlarını çattı.

"Bay Holmes, mektubun zarfı açık mavi renk olup uzun ve inceydi. Kırmızı mühür mumuyla mühürlenmişti ve bunun üzerine de çömelmiş bir aslan damgalanmıştı. Güzel bir el yazıyla üzerine yazılmış olan adres..."

"Korkarım ki, efendim," dedi Holmes, "Bu ayrıntılar her ne kadar çok ilginç olsalar da, araştırmalarım olayların kökenine inmek zorundadır. Mektubun içeriği neydi?"

"Bu son derece gizli bir devlet sırrıdır ve korkarım ki bunu size açıklayamayacağım. Üstelik gerekli olduğunu da düşünmüyorum. Sahip olduğunuz söylenen üstün yeteneklerinizle size az önce tarif ettiğim zarfı, içindeki mektupla beraber bulmayı başarırsanız, ülkenize çok büyük bir

hizmette bulunmuş olacak, imkânlarımız dâhilinde dilediğiniz bir ödüle sahip olacaksınız."

Sherlock Holmes, yüzünde bir gülümsemeyle ayağa kalktı.

"Ülkedeki en meşgul insanlardansınız," diye konuştu. "Ve daha az kapsamlı bir ölçüde bile olsa ben de çok meşgul biriyimdir. Probleminiz konusunda size yardımcı olamayacağım için çok üzgünüm, korkarım sohbetimiz bir zaman kaybından başka bir şey değil."

Başbakan, gözlerinde bütün kabinenin sakındığı öfke parıltılarıyla ayağa fırladı.

"Efendim, ben bu tarz muameleye hiç..." diye başladı, ama sonra öfkesini yenerek tekrar yerine oturdu. Bir iki dakika boyunca hepimiz sessizlik içinde oturduk. Başbakan sonunda omuzlarını silkti.

"Koşullarınızı kabul etmekten başka çaremiz yok Bay Holmes. Hiç şüphe yok ki haklısınız, size sonuna kadar güvendiğimizi göstermeden harekete geçmenizi beklemek mantıksızcaydı."

"Size katılıyorum efendim," dedi daha genç olan devlet adamı.

"O hâlde, sizin ve iş ortağınız Dr. Watson'un onuruna

güvenerek her şeyi anlatacağım. Konuşmaya başlamadan önce, vatansever bireyler olarak, bu olayın duyulmasının ülkemiz için büyük bir felaket doğuracağını tekrar hatırlamanızı istemek zorundayım."

"Bize kesinlikle güvenebilirsiniz."

"Pekâlâ. Mektup, ülkesinde son zamanlarda gözlenen koloni hareketlerinden rahatsız olmuş yabancı bir otorite tarafından gönderildi. Aceleyle ve tamamıyla söz konusu hükümdarın sorumluluğuyla yazılmış.

Yapılan araştırmalar, bize bakanlarının bu konudan tamamıyla habersiz olduklarını göstermiştir. Öte yandan o kadar olumsuz bir hava var ki mektupta, bazı cümleler için kışkırtıcı bile denilebilir, duyulması ülkemizde son derece tehlikeli hislere sebebiyet verebilir.

Öyle bir kargaşa patlak verir ki, efendim, mektubun içeriklerinin halka duyurulmasının üzerinden daha bir hafta geçmeden büyük bir savaşın ortasında buluruz kendimizi."

Holmes bir kâğıt parçasının üzerine bir isim yazıp bunu Başbakan'a uzattı.

"Evet, ta kendisi. Milyarlarla ölçülecek masraflara ve yüz binlerce erkeğin hayatına mal olabilecek olan şey de bu mektubun kayboluşudur işte."

"Gönderenin kendisine bu konuda haber verdiniz mi?"

"Evet efendim, telgraf yoluyla şifreli bir belge şahıslarına gönderilmiştir."

"Belki de mektubun dünyaca duyulması kendi dileğidir."

"Hayır efendim, mektubu yazarken çok düşüncesiz ve fazlasıyla heyecanlı bir tavırla hareket etmiş olduğunu anladığına inanıyoruz. Mektubun gizli olmaktan çıkması hâlinde bize gelecek zararın mislisi onun başına, onun ülkesine gelecektir."

"Durum böyleyse mektubun halka duyurulması kimin işine gelebilir? Onu çalmayı ya da herkese duyurmayı kim isteyebilir ki?"

"İşte bu soruyla Bay Holmes, uluslararası politikaların en önemli alanına götürüyorsunuz beni. Ama sonuçta Avrupa'nın durumunu göz önüne aldığınızda suçun altındaki sebebi anlamakta hiç zorluk çekmeyeceksinizdir. Avrupa, silahlı büyük bir kamp gibidir. İçinde, askeri güçleri dengede tutan ikili birlikler barındırıyor ve bu dengeyi yöneten de Büyük Britanya'dır.

İngiltere ittifak ülkelerinden biriyle savaşa sürüklenecek olsa, bu diğer ittifak birliklerinin gücü ele geçirmesi anlamına gelir, savaşın kendisine katılsalar da katılmasalar da... Beni anlıyor musunuz?"

"Gayet iyi anlıyorum. Söz konusu olan hükümdarının düşmanları açısından mektubu ele geçirip onu duyurmak, mektubun gönderildiği ülkeyle bizim ülkemiz arasındaki ittifakı bozmak anlamına geleceği için çok önemli."

"Evet efendim."

"Peki düşmanların eline geçtiği takdirde mektup kime gönderilecektir?"

"Avrupa'nın önde gelen ülkelerinden herhangi biri olabilir. Büyük ihtimalle şu anda da tüm hızıyla oraya doğru yol alıyordur zaten."

Bay Trelawney Hope kafasını göğsüne düşürüp yüksek sesle inlerken, Başbakan adamın omzuna destekleyici bir el koydu.

"Tamamıyla şanssızlık sevgili arkadaşım. Hiç kimse sizi suçlayamaz. Almadığınız hiçbir önlem yoktu ki. Bay Holmes, artık her şeyi biliyorsunuz. Nasıl hareket etmemizi önerirsiniz?"

Holmes, umutsuzca kafasını salladı.

"Söz konusu belgenin bulunmaması durumunda savaşın çıkacağını düşünüyorsunuz, değil mi efendim?"

"Bunun çok büyük bir olasılık olduğunu düşünüyorum."

"O hâlde efendim, savaş hazırlıklarına başlasanız iyi olacak."

"Çok ciddi bir iddia bu, Bay Holmes."

"Durumu bir düşünün efendim. Anlattıklarınızdan, Bay Hope'la karısının, kayıp fark edilene kadar odalarından ayrılmadıklarına göre gece on bir buçuktan sonra çalınmadığı neredeyse kesin. O hâlde dün akşam yedi buçukla on bir buçuk saatleri arasında bir zamanda çalınmış olmalı. Büyük ihtimalle de erken saate yakın yapılmıştır, zira belgeyi alan kişinin mektubun yerini bildiğini varsayıyorum, kendini sağlama almayı isterdi tabii.

Efendim, söylediğinizi kadar önemli bir belge o kadar erken bir saatte ele geçirildiyse şimdi nerede olabilir?

Kimsenin onu alıkoymak gibi bir niyeti olamaz. İlgili kim varsa hemen onun eline geçmesi için çoktan harekete geçilmiştir. Onu bu saatten sonra geri almak, hatta yerini tespit etmek için bile şansımız çok düşük. Galiba artık çok geç."

Başbakan oturduğu yerden kalktı.

"Söylediklerinizi son derece mantıklı, Bay Holmes. Olayın gerçekten de kontrolümüzden çıktığını hissediyorum ben de."

"Varsayalım ki belgeyi alan hizmetçi ya da uşağınız olsun..."

"İkisi de yıllardır bizimle çalışan güvenilir ve yaşlı

hizmetkârlardır."

"Anladığım kadarıyla odanız ikinci katta, dışarıdan bir girişi olmayan, içeriden de kimsenin fark edilmeden giremeyeceği bir yerde. O h3alde evde bulunan biri tarafından alınmış olması gerekir. Peki, hırsız belgeyi kime götürecekti?

Birçoğunun ismini bildiğim uluslararası ajanlardan ya da gizli örgütlerden birine tabii ki. Mesleklerinde zirveye çıkmış olarak değerlendirebileceğimiz üç kişi var bu alanda. Etrafı kolaçan edip içlerinden birinin postacı görevini üstlenip üstlenmediğine bakacağım. Herhangi birisi ortalıkta yoksa -özellikle de dün geceden beri kayıpsa- belgenin nereye gitmiş olduğuyla ilgili bir fikir oluşturmamız kolaylaşacaktır."

"Neden ortalıktan kaybolmuş olsun ki?" diye sordu Avrupa İçişleri Bakanı.

"Mektubu Londra'daki bir konsolosluğa götürmesi daha mantıklı değil mi?"

"Zannetmiyorum. Ajanlar genellikle bağımsız çalışır ve konsolosluklarla ilişkileri çoğunlukla kopuktur."

Başbakan bu düşünceyi onaylayarak kafasını salladı.

"Bence haklısınız Bay Holmes. Bu denli değerli bir şeyi karargâha kendi elleriyle teslim etmek isteyecektir. Harekete başlama yönteminizin mükemmel olduğunu düşünüyorum.

Bu arada Hope, bu şansız olay yüzünden diğer görevlerimizi ihmal etmemiz doğru olmaz. Gün içinde herhangi bir gelişme yaşanacak olursa sizi haberdar edeceğimizden emin olabilirsiniz Bay Holmes. Elbette siz de araştırmalarınızın sonuçlarını en kısa zamanda bize bildireceksinizdir."

Devlet adamlarının her ikisi de eğilerek selam verdikten sonra dairemizden çıktı.

Ünlü ziyaretçilerimiz çekildikten sonra Holmes sessizlik içinde piposunu yaktı ve uzunca bir süre boyunca derin düşüncelere dalmış şekilde oturdu. Ben sabah gazetesini açmış, bir gece önce Londra'da gerçekleşmiş önemli bir olayla ilgili yazıya gömülmüştüm ki dostum heyecanla ayağa fırlayarak piposunu şöminenin üzerine koydu.

"Evet," diye atıldı, "Vakaya daha iyi bir yaklaşım olamaz. Durum vahim olabilir ama tamamıyla umutsuz değil. Belgeyi alan kişi konusunda şimdi bile emin olabilsek, onu henüz elinden çıkarmamış olma olasılığı var. Sonuçta bu adamlar için para konuşuyor ve benim arkamda İngiltere'nin koca hazinesi var. Satışa çıkarılmışsa onu alacağım!

Adam bir tarafta şansını denemeden önce belgeyi bekletip gelecek teklifleri görmek isteyebilir. O denli büyük oynamaya cesaret edecek kişiler yalnızca bahsettiğim şu üç ajandır, yani Oberstein, La Rothiere ve Eduardo Lucas.

Üçüyle de görüşmeliyim."

Gözlerim sabah gazetesine kaydı.

"Godolphin Sokağı'ndan Eduardo Lucas'tan mı bahsediyorsun?"

"Evet."

"Onunla görüşemeyeceksin."

"Neden öyle diyorsun?"

"Dün gece, evinde ölü bulunmuş."

Dostum, birlikte yaşadığımız maceraların neredeyse tümünde beni öyle ya da böyle o kadar şaşırtmıştır ki, şimdi benim onu şaşırtmış olduğumu görmek beni neredeyse mutlu etti.

Gözleri hayretle açılmış bir hâlde gazeteyi elimden kaptı.

O sandalyesinden kalkarken benim gömülmüş olduğum paragraf şöyleydi:

WESTMINSTER'DA CİNAYET

"Dün gece, Parlamento Binası'nın yakınlarına bulunan ve Abbey'le nehir arasındaki kısmı kaplayan on sekizinci yüzyıldan kalma evlerin sıraladığı Godolphin Sokağı 16 numarada, gizemini hâlâ ko-

ruyan olağandışı bir cinayet işlendi. Bu küçük, ama seçkin konakta son birkaç yıldır Bay Eduardo Lucas ikâmet ediyordu. Bay Eduardo Lucas, hoş kişiliğinin yanı sıra, ülkedeki en başarılı amatör tenorlardan biri olmakla ün yapmış biriydi. Otuz beş yaşında hâlâ bekâr olan Bay Lucas'ın yanında yaşlı hizmetçisi Bayan Pringle ve uşağı Mitton kalıyordu.

Bayan Pringle akşamları, evin en üst katında bulunan odasına erken çekiliyordu ve Bay Lucas'ın uşağı da Hammersmith'teki bir dostuna ziyarete gitmişti.

Bay Lucas'ın saat on itibarıyla yalnız olduğu bildiriliyor. Arada gerçekleşen olaylar hakkında henüz bir bilgi yok fakat polis memuru Barret saat on ikiye çeyrek kala Godolphin Sokağı'ndan geçerken 16 numaranın kapısının aralık durduğunu fark etmiş. Kapıyı çaldığı hâlde içeriden yanıt gelmemiştir.

Ön taraftaki odalardan birinde bir ışık gözüne çarpınca kapıyı tekrar, ısrarla çalmış, yine cevap almamış. Kapıyı iterek açmış ve içeri girmiş. Memur içeride tam bir kargaşayla karşılaşmış, mobilyalar bir taraftaki duvara doğru itilmiş, bir sandalyeyse odanın ortasında yere devrilmiş hâlde duruyormuş.

Hemen yanında, sandalyenin ayağını kavramış hâlde, evin efendisi yatıyormuş. Kalbinden bıçaklandığı için hemen olay sırasında öldüğü tahmin ediliyor. Suç aletinin büyük ve kıvrımlı bir hançer olduğu bildiriliyor ve duvarda asılı duran, oryantal bir ülkeden gelmiş çeşitli silahların arasından indirilmiş. Odadan değerli herhangi bir şey götürülmemiş ve soygun amaçlı bir cinayet olmadığı düşünülüyor. Bay Eduardo Lucas o kadar ünlü ve popüler bir insandı ki hazin sonunun, geniş çaplı arkadaş çevresinden büyük bir ilgi uyandırması bekleniyor."

"Ee, Watson, bu konuda ne diyeceksin?" diye sordu Holmes, uzun bir sessizlikten sonra.

"Doğrusu akıl almaz bir tesadüf."

"Tesadüf mü! Bu dramdaki oyuncu kadrosunda olabilecek üç adamdan bir tanesi buydu ve tam da dramın sahnelendiği saatlerde vahşi bir şekilde öldürülüyor. Bunun sadece bir tesadüf olma olasılığı o kadar küçük ki rakamlarla bile ifade edilebileceğinden kuşkuluyum.

Hayır, sevgili Watson, olaylar birbirlerine bağlantılı... Bağlantılı olmak zorundalar. Bize kalan şey sadece aradaki bu bağı bulmaktır işte."

"Fakat bu durumda resmi polis de artık her şeyi biliyor olmalı."

"Hiç de değil. Onlar Godolphin Sokağı'nda gördüklerinden başka bir şey bilmiyorlar. Whitehall Terrace hakkında hiçbir şey bilmiyorlar ve bilmeyecekler de. Bir tek biz biliyoruz her iki olayı, dolayısıyla aradaki bağlantıyı bulabilecek tek kişiler olduğumuz da söylenebilir. Şüphelerimin Lucas'ın üzerine yoğunlaşmasını sağlayacak bir nokta zaten vardı. Westminster

Godolphin Sokağı Whitehall Terrace'dan sadece birkaç dakikalık yürüyüş uzaklıktadır. Bahsettiğim diğer gizli ajanların ikisi de Batı kısmında yaşıyor yani Avrupa İçişleri Bakanı'nın evindekilerle bağlantı kurmak ya da onlardan bir mesaj almak Lucas için daha kolaydı. Belki küçük bir ipucu ama sadece birkaç saatte sahip olduğun zaman, böyle küçük düşünceler hayati değer taşıyabilir. Hmm, görünüşe göre bir misafirimiz var."

Bayan Hudson, tepsisinde bir hanımefendinin kartvizitiyle kapıda belirmişti.

Holmes karta bir göz attı, kaşlarını şaşkınlıkla kaldırdı ve kartı bana uzattı.

"Bayan Hilda Trelawney Hope'u yukarı davet edin," dedi.

Bir dakika kadar sonra, o sabah zaten çok değerli konuklar ağırlamış olan dairemiz, Londra'nın en olağanüstü hanımefendilerinden biri tarafından da onurlandırıldı.

Belminster Dükü'nün en genç kızının güzelliği dillere destandı ama tasvirlerin, renksiz fotoğrafların hiçbiri, birdenbire karşımızda beliren kadının incelikli güzelliğine, *büyüleyici cazibesine karşı beni hazırlayamamıştı. Yine de* gördüğümüz yüzün güzelliği değildi bizi etkileyen ilk şey o sonbahar sabahında.

Yanakları harikulade, fakat yoğun duygular sonucu solgundu; gözleri ışıltılıydı fakat bu ateşten gelen bir ışıltıydı ve hassas dudakları, duyguları kontrol altında tutma çabasıyla gerilmişti. Ziyaretçimiz kapıda dururken ilk olarak insanın gözüne çarpan şey korkuydu, güzellik değil.

"Kocam buraya geldi mi Bay Holmes?"

"Evet madam, buraya geldi."

"Bay Holmes, buraya gelmiş olduğumu ona anlatmayın, yalvarırım."

Holmes soğuk bir şekilde eğildi ve hanımefendiye bir sandalye gösterdi.

"Saygıdeğer hanımefendi beni zor bir duruma sokuyor. Lütfen oturup benden ne istediğinizi anlatın; fakat kayıtsız

şartsız bir söz vermem maalesef mümkün değil."

Hanımefendi odanın diğer ucuna geçti ve pencereyi arkasına alacak şekilde oturdu. Bir kraliçeyi andırıyordu. Uzun boylu, zarif ve son derece kibar bir kadın.

"Bay Holmes," diye konuşmaya başladı, beyaz eldivenli ellerini sıkarak.

"Karşılığında sizin de bana açık sözlülükle cevap vereceğinizi umut ederek sizinle dürüstçe konuşacağım. Ben ve kocam arasında eksiksiz bir güven var ve birbirimizden gizli saklımız yoktur; tek bir konu haricinde. Bu konu politikadır. Politikaya gelince kocamın dudakları mühürlenmiş gibidir. Bana hiçbir şey anlatmaz.

Neyse, dün gece evimizde, çok kötü bir olayın gerçekleştiğini biliyorum. Önemli bir belgenin ortadan kaybolduğunu biliyorum. Fakat politik bir mesele olduğu için kocam bana işin aslını anlatmayı reddediyor. Bakın, bu konuda gerekli her şeyi iyice öğrenmem şu anda son derece önemli. Hayati bir önem taşıdığını bile söyleyebilirim. Siz çevremizdeki bütün politikacıların haricinde konuyla ilgili tüm gerçekleri bilen tek kişisiniz.

Size yalvarırım, Bay Holmes, dün gece olanları ve bunun neye yol açacağını bana anlatmalısınız. Her şeyi anlatın Bay Holmes. Müvekkilinizin çıkarlarını gözetme is-

teğinizin sizi sessizliğe itmesine izin vermeyin; sizi temin ederim ki, bana her konuda güvenmesi durumunda çıkarlarını benden daha iyi hiç kimse koruyamaz. Ah bunun bir farkına varsa. Çalınan şu kâğıtlar tam olarak neydi?"

"Hanımefendi, benden istediğiniz şey imkânsız."

Hanımefendi inleyerek yüzünü ellerine gömdü.

"Böyle olduğunu anlamalısınız, madam. Kocanız sizi bu meselelerden uzak tutmayı uygun görüyorsa, profesyonel olarak sessizlik yemini ettikten sonra bilgileri edinmiş olan bana düşer mi onun söylemediklerini söylemek? Bunu benden istemeniz doğru değil. Sormanız gereken kişi kocanızdır."

"Ona sordum. Son çare olarak size geldim. Her şeye rağmen, kesin bir şey anlatmadan bir noktada beni aydınlatabilirsiniz Bay Holmes."

"Nedir o madam?"

"Kocamın politik kariyerinin bu olaydan etkileneceğini düşünüyor musunuz?"

"Ee, her şey yoluna girmediği takdirde çok ciddi sonuçlar doğurabilir tabii."

"Ah!"

Madam, kuşkuları giderilmiş bir kişi edasıyla derin bir nefes aldı.

"Son bir sorum daha var Bay Holmes. Kocamın bu felaketin karşısında yaşadığı ilk şokla söylediği bir şeyden, söz konusu belgenin kaybının ülke açısından da korkunç sonuçlar doğurabileceğini anladım."

"Kendisi öyle söylediyse, bunu kesinlikle inkâr edemem."

"Nasıl sonuçlardır bunlar?"

"Hayır, madam, yine cevabını veremeyeceğim bir şey istiyorsunuz benden."

"O hâlde değerli vaktinizi daha fazla harcamayacağım. Daha açık konuşamadığınız için sizi suçlayamam Bay Holmes ve siz de, hiç kuşkum yok ki, isteğine karşı bile olsa kocamın endişelerini paylaşmak istediğim için benim hakkımda kötü düşünmeyeceksinizdir. Ziyaretim konusunda sessiz kalmanız konusunda size tekrar yalvarıyorum."

Kapıda arkasına dönüp son bir kez bize bakınca, korkuyla dolu o güzel yüzü, ürkek gözleri ve gergin dudakları son bir kez görebildim. Bir saniye sonra gitmişti.

"Evet Watson, kadınlar senin alanına giriyor," dedi Holmes, eteklerin hışırtısı ön kapının hızla kapanmasıyla sonunda kesilince, gülümseyerek.

"Güzel bayanın oyunu ne içindi? Gerçekten istediği neydi?"

"Anlattıklarını sen de duydun, endişelenmiş olması gayet doğal değil mi?"

"Hmm! Nasıl göründüğünü bir düşünsene Watson hareketlerini, bastırmaya çalıştığı heyecanını ve huzursuzluğunu, soru sormadaki ısrarcılığını. Unutma ki geldiği sınıfta insanlar duygularını kolay kolay göstermez."

"Çok heyecanlı olduğu açıktı."

"Ayrıca her şeyi öğrenmesinin kocasının iyiliği açısından çok önemli olduğunu büyük bir ciddiyetle ifade ettiğini de dikkate almanı istiyorum. Ne demek istemiş olabilir bununla? Sonra otururken ışığı nasıl arkasına aldığını da fark etmişsindir Watson. Yüz ifadesini görmemizi istemiyordu."

"Evet, pencerenin yanında duran yegâne sandalyeyi seçti."

"Yine de kadınların hareketlerini anlamak çok güç. Margate'deki kadını hatırlıyorsundur. Ondan da aynı sebeplerden dolayı şüphelenmiştim. Burnunda pudrası yoktu. Doğru yaklaşım olduğu ortaya çıkmıştı. Öyle bir bataklık kumunun üzerine nasıl bina inşa edersin? Kadınların en sıradan hareketleri bile çok büyük bir anlam taşıyabiliyor; en garip davranışları da bir saç tokasına, bir saç maşasına bağlı olabiliyor. Neyse, iyi günler Watson."

"Gidiyor musun?"

"Evet, sabahın geri kalanını polis dostlarımızla beraber Godolphin Sokağı'nda geçirmeyi düşünüyorum. Problemimizin çözümü Eduardo Lucas'ta saklı, bundan eminim ama itiraf etmeliyim ki vakanın nasıl bir şekil alacağı konusunda henüz en ufak bir fikrim bile yok.

Neyse bulguları görmeden teori üretmek çok büyük bir hatadır. Sen tetikte ol Watson yeni ziyaretçilerimiz olabilir. İşimi bitirebilirsem öğlen yemeğinde sana katılırım."

O gün ve ertesi gün boyunca Holmes, arkadaşlarının suskun diyeceği, başkalarınınsa suratsız diyeceği bir ruh hâline sahipti.

Eve gelip hemen ardından tekrar çıkıyor, pipo tüketimini inanılmaz ölçülere taşıyor, kemanıyla kısa melodiler çalıyor, derin düşüncelere dalıyor, garip saatlerde sandviç istiyor ve ona sorduğum günlük sorulara cevap vermeye tenezzül etmiyordu.

İşlerin iyi gitmediği ortadaydı. Bu konuda tek bir kelime etmedi ve yürütülen soruşturmayla ilgili öğrendiğim her şeyi, merhumun uşağının tutuklanışı ve arkasından serbest bırakılması gibi olayları gazeteleri takip ederek öğrendim.

Cinayeti araştırmakla görevli olan müfettiş 'Kasten Adam Öldürme' kararına varmıştı ama suçlu yine de bulunamadı. Herhangi bir cinayet sebebi de bulunamadı. Ada-

mın öldürülmüş olduğu oda değerli şeylerle dolup taşıyor olmasına rağmen hiçbir şey alınmamıştı.

Maktulün kâğıtları karıştırılmamıştı. Onlar dikkatle incelendiğinde Bay Lucas'ın uluslararası politikayla çok yakından ilgilendiği, uslanmaz bir dedikoducu, olağanüstü bir dilbilimci olduğu ve mektup yazmak konusunda yorulmak nedir bilmeyen biri olduğu ortaya çıktı. Birçok ülkenin liderleriyle samimi bir ilişki geliştirmişti. Çekmecelerini dolduran belgelerinin arasında olağandışı bir şey keşfedilemedi.

Kadınlarla olan ilişkilerine gelince, çok sayıda fakat yüzeysel olduklarına karar verildi. Çok kadın tanıdığı vardı ama bunların pek azı dostuydu ve kimseye karşı özel hisler beslemiyordu. Adamın sıradan alışkanlıkları olmuştu ve kimseyi de incitmemişti. Cinayet anlaşılmazdı ve büyük ihtimalle de öyle kalacaktı.

Uşak John Mitton'un tutuklanışına gelince, hiçbir şey yapılmıyormuş gibi gözükmesin diye çaresizlik içinde verilmiş bir karardı. Ona karşı hiçbir delil bulunamadı. Mitton, Hammersmith'te yaşayan dostlarının yanındaydı o gece. Aynı anda iki yerde olamayacağına göre suçsuz olmalıydı. Gerçi cinayet fark edilmeden Westminster'a dönmüş olabileceği bir saatte yola çıkmış ama yolun bir kısmını yü-

rüyerek almış olduğuna dair açıklaması, gecenin güzelliği göz önüne alındığında olası bulundu. Saat on ikide evine varmış ve beklenmedik felaket karşısında kendinden geçmişti. Patronuyla her zaman iyi geçinmişler. Maktule ait bazı eşyalar -küçük bir kutu jilet başta olmak üzere- uşağın odasında bulunmuşsa da, adamın iddiasına göre her biri patronunun vermiş olduğu küçük hediyelermiş; bunun böyle olduğunu hizmetçi kadın da doğrulamış. Mitton üç yıldır Bay Lucas'ın yanında çalışıyormuş. Bay Lucas'ın, Avrupa Kıtası'na yaptığı seyahatlerde Mitton'u yanına almaması ilginç bir noktaydı.

Evin efendisi zaman zaman üç ayı aşkın süreyle Paris'te kaldığı hâlde Mitton, Godolphin Sokağı'ndaki evde bırakılıyordu.

Hizmetçi kadına gelince, kendisi cinayet gecesinde hiçbir şey duymamış. Efendisinin bir konuğu olmuşsa bile onu içeri kendi davet etmişti.

Böylece gazetelerden takip edebildiğim kadarıyla olay üç gün boyunca gizemini korudu.

Holmes başka bilgilere sahipse bile bunları kendine saklıyordu ama Müfettiş Lestrade'ın vaka konusunda bildiklerini kendisiyle paylaştığını söyleyince, en azından gelişmelerle yakından ilgilendiğini anladım. Dördüncü gün,

olayı çözüme kavuşturan uzun bir telgraf ulaştı İngiltere'ye Paris'ten.

"Paris polisi," diye başlıyordu Daily Telegraph'taki yazı, "Pazartesi gecesi Westminster,

Godolphin Sokağı'ndaki evinde öldürülen Bay Eduardo Lucas'ın cinayeti üzerindeki esrar perdesini kaldıracak nitelikte bir keşifte bulundu. Okuyucularımız, öldürülen adamın, odasında bıçaklanmış hâlde bulunduğunu, ilk başta uşağından kuşkulanıldığını ama onun suçsuz olduğunun ortaya çıktığını hatırlayacaklardır. Dün öğleden sonra, Madam Henri Fournaye olarak bilinen ve Austerlitz Sokağı'ndaki bir villada oturan bir bayan, çıldırmış olduğu gerekçesiyle hizmetçileri tarafından otoritelere teslim edildi.

Yapılan tetkik sonucunda hanımefendinin gerçekten de tehlikeli ve kalıcı bir cinnet geçirdiği ortaya çıkmış. Madam Henri Fournaye, Londra'ya yapmış olduğu yolculuktan salı gecesi dönmüş ve Wastminster'da işlenen cinayetle bağlantılı olduğunu gösteren kanıtlar var. Fotoğrafların karşılaştırılmasıyla, Mösyö Henri Fournaye'le Eduardo Lucas'ın aynı kişiler olduğu ve maktulün Londra'da ve Paris'te olmak üzere ikili bir hayat sürdürdüğü ortaya çıkmış.

Amerika kökenli olan Henri Fournaye'in son derece heyecanlı bir kişiliğe sahip olduğu belirtiliyor ve geçmiş-

te kıskançlık sebebiyle cinnet geçirmiş olduğu biliniyor. Londra'da günlerdir manşetlerden düşmeyen korkunç cinayeti bu kıskançlık krizlerinden birinin etkisindeyken işlediği düşünülüyor.

Hanımefendinin pazartesi gecesi nerede olduğu henüz tespit edilmiş değil ama çılgınca hareketleri ve tuhaf bir dış görünüşe sahip olup onun tarifine uyan bir kadının, salı sabahı Charing Cross İstasyonu'nda görüldüğü kesinleşmiş durumda. Hanımefendinin böylesi çılgın bir durumdayken cinayeti işlemiş olduğu düşünülüyorsa da cinayeti görmüş olması da mutsuz kadının aklını yitirmesine sebep olmuş olması mümkün. Şimdilik geçtiğimiz günlerle ilgili tutarlı bir ifade veremeyecek durumda ve doktorlar aklını toparlayacağına dair herhangi bir umut beslemiyor."

"Evet, Holmes, bu konuda ne diyorsun?" diye sordum, kendisi kahvaltısını tamamlarken yazıyı ona yüksek sesle okuduktan sonra.

"Sevgili Watson," diye cevap verdi masadan kalkıp odada turlamaya başlayarak.

"Gerçekten çok sabırlı birisin ama bu son üç gündür sana bir şey anlatmadıysam anlatacak herhangi bir şeyimin olmamasındandır. Paris'ten gelen bu haber bile pek yardımcı olamaz."

"Adamın ölümüne gelince önemli bir nokta olduğunu kabul edersin herhâlde."

"Adamın öldürülmesi, gerçek görevimizin yanında çok küçük bir şey... Zincirde önemsiz bir halka. Avrupa'da bir felaketin patlak vermemesi için şu belgeyi bulmak zorundayız. Son üç gündür sadece bir tek önemli olay gerçekleşti ve bu da henüz hiçbir şeyin olmamış olmasıdır.

Bakanlıktan saat başı haber alıyorum ve Avrupa'nın hiçbir yerinde herhangi bir sorun olduğuna dair bir belirti yok.

Evet, bu mektup piyasada olsa... Hayır bu mümkün değil ama piyasaya çıkmadıysa nerede peki? Kimin elinde? Neden bekletiliyor? İşte bu soru beni yiyip bitiriyor. Lucas'ın, mektubun kaybolduğu gece öldürülmüş olması gerçekten de bir tesadüf müydü? Mektup onun eline geçti mi hiç? Geçtiyse kâğıtlarının arasında neden bulunmadı. Deli karısı giderken onu yanında mı götürdü? Öyleyse şimdi Paris'teki evinde mi? Fransız polis güçlerinin şüphelerini uyandırmadan mektubu nasıl arayabilirim? Bu vakada, sevgili dostum, kanunun güçleri de en azından suçlunun kendisi kadar tehlikeli. Meydana gelebilecek zarar inanılmaz boyutlarda olduğu hâlde herkes bize karşı. Başarıyla sonuçlandıracak olursam, kariyerimde varabileceğim en uç noktayı teşkil edecek bir vaka bu. Ah, işte olay yerinden yeni haberler de geliyor!"

İçeri gönderilmiş notu hızla okudu. "Vay canına!

"Lestrade ilginç bir şey keşfetmişe benziyor. Şapkanı al Watson. Westminster'a gidiyoruz."

Cinayet sahnesini ilk kez görüyordum. Yüksek, karanlık, ön cephesi dar bir ev, tıpkı ona doğum veren yüzyıl gibi biçimci, resmi ve katı. Öndeki penceresinde Lestrade'in yüzü görünüyordu ve uzun bir polis memuru kapıyı açıp bizi içeri aldıktan sonra da bizi sıcak bir şekilde karşıladı.

İçinde bulunduğumuz oda cinayetin işlenmiş olduğu yerdi ama halıda görülen iğrenç bir leke haricinde suçtan geriye hiçbir iz kalmamıştı. Halı, odanın ortasında bulunan kare biçimli bir kilimdi ve etrafı, güzelce cilalanmış kare biçimli çok hoş parkelerle döşenmişti.

Şöminenin üzerinde, silahlardan oluşan çok gösterişli bir koleksiyon bulunuyordu ve felaket gecesinde bu silahlardan biri kullanılmıştı.

Pencerenin yanında görkemli bir yazı masası vardı. Dairedeki eşyaların tümü, resimler, halılar ve duvar süsleri, en ufak ayrıntısına kadar her şey, kadınsı denebilecek kadar lüks bir zevki yansıtıyordu.

"Paris'ten gelen haberleri gördün mü?" diye sordu Lestrade.

Holmes evet anlamında başını salladı.

"Fransız dostlarımız olayı tam on ikiden vurmuşa benziyor bu sefer. Söyledikleri gibi olduğuna hiç kuşku yok. Kadın kapıyı çaldı. Büyük ihtimalle sürpriz bir ziyaretti çünkü adam hayatını en ince ayrıntısına kadar dikkatlice planlayan biri. Kadını içeri aldı. Onu sokağın ortasında bırakamazdı tabii. Kadın onun izini nasıl bulmuş olduğunu anlattı, sitem etti, olaylar birbirlerini izledi ve çok geçmeden kadının elindeki hançerle son nokta kondu. Her şey bir anda olup bitmedi tabii, çünkü buradaki sandalyelerin hepsi köşeye çekilmiş ve adam, sanki kendini kadından korumak için onu kullanmış gibi sandalyelerden birini hâlâ tutuyordu bulunduğunda.

Her şey, sanki kendi gözlerimizle görmüşüz gibi net ve açık."

Holmes şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

"Ve sen yine de beni çağırttın."

"Ah, evet, bu apayrı bir konu, önemsiz bir olay... Ama tam da senin ilgileneceğin şeylerden biri. Hani bilirsin, garip... Senin sevdiğin tuhaflıklardan. Olayın aslıyla hiçbir ilişkisi yok görünüşe bakılırsa ilişkisi olamaz en azından."

"Nedir peki?"

"Şey, bilirsin, böyle bir cinayetten sonra her şeyi yerli yerlerinde bırakmak konusunda çok titiz davranıyoruz. Hiçbir

şeyin yeri değiştirilmedi. Polislerimiz gece gündüz nöbet tuttu. Bu sabah, adam gömülüp de araştırma tamamlandığında en azından bu odaya gelince tamamlanmış sayıldığında ortalığı toplayabileceğimizi düşündük. Şu halıyı görüyor musun?

Yere yapışık değil, sadece öylece serilmiş. Onu yerinden kaldırdığımızda ne bulduk tahmin edemezsin..."

"Evet? Ne buldunuz..?"

Holmes'un yüzü endişeyle gerildi.

"Eminim yüz yıl düşünsen de bulduğumuz şeyin ne olduğunu bilemezsin. Halıdaki lekeyi görüyor musun? Pekâlâ, kanın büyük bir kısmı halının altına geçmiş olmalı, öyle değil mi?"

"Buna hiç kuşku yok."

"Evet, ama yerde buna dair hiçbir izin olmadığını söyleyebilirim."

"Hiç iz yok mu? Ama olmalı, olmak zoru..."

"Evet; herkes aynı fikirde. Ama gerçekler öyle olmadığını gösteriyor işte."

Halının bir ucunu kaldırıp söylediklerinin doğruluğunu gösterdi.

"Fakat kan halının altına tamamen geçmiş. Bir iz bırakmış olmalıydı."

Lestrade, ünlü uzmanın kafasını karıştırmış olmanın sevinciyle kıkırdıyordu.

"Şimdi sana nedenini göstereceğim. İkinci bir leke gerçekten var ama halıdakine uymuyor. Gel de kendin bak."

Lestrade konuşurken halının başka bir köşesini kaldırdı ve büyük kırmızı leke işte orada, açık renkli döşemenin üzerindeydi.

"Bundan ne çıkarıyorsun Bay Holmes?"

"Bu son derece basit değil mi? Lekelerin birbirlerine uymamasının sebebi halının çevrilmiş olmasından kaynaklanıyor. Kare biçimli olduğundan bu kolay bir işti kuşkusuz."

"Halının çevrilmiş olduğunu söylemen için resmi polisin sana ihtiyacı yok Bay Holmes. Bu gayet açık zaten, çünkü halıyı şu şekilde serersen... İşte lekeler birbirlerinin üzerinde. Bilmek istediğimiz bunu kimin yaptığıdır ve neden?"

Holmes'un gerilmiş yüzüne baktığımda, içten içe heyecanla titrediğini görebiliyordum.

"Bir dakika Lestrade," dedi, "Geçtiğimiz günler boyunca holdeki polis memuru mu sorumluydu bu yerden?"

"Evet, baş nöbetçidir kendisi."

"O zaman tavsiyemi dinle. Onu sorgulamanı istiyorum. Burada, bizim önümüzde değil. Biz burada bekleriz. Onu

arka odaya götür. Yalnız olursanız itiraf etmesi daha olası. Bu odaya birilerini sokmaya ve onları yalnız başlarına bırakmaya nasıl cüret ettiğini sor. Böyle bir şey yapıp yapmadığını sorma. Biliyormuş gibi davran. Birinin buraya girmiş olduğunu bildiğini söyle. Üzerine git. Ona, tek çaresinin tam bir itiraf olduğunu söyle. Haydi, dediklerimi aynen yap!"

"Vay canına, eğer gerçekten bir şey biliyorsa her şeyi anlatmasını sağlayacağım!" diye bağırdı Lestrade. Hole fırladı ve birkaç dakika sonra kaba sesi arka odalardan birinden gelmeye başladı.

"Şimdi Watson, şimdi!" diye bağırdı Holmes, heyecandan çıldırmak üzereymiş gibi.

Umursamaz tavırlarının ardından saklanan çılgın adamın enerjisi birdenbire patlak vermişti. Halıyı yerden fırlattı ve hemen ellerinin dizlerinin üzerine çöküp halının altındaki kareleri tırmalamaya başladı. Bir tanesi, Holmes tırnaklarını kenarına gömdüğü sırada yana kaydı, bir kutunun kapağıymışçasına açıldı.

Altında küçük bir çukur belirmişti. Holmes hemen elini içine daldırdı, ama sonra hayal kırıklığını anlatan bir sesle geri çekildi. Çukur boştu.

"Çabuk Watson, çabuk! Her şeyi hemen yerine koymalıyız!"

Tahta kapak yerine kondu ve Lestrade'ın sesi holde duyulduğu sırada kilim de ancak yerine konmuştu.

Holmes, canı sıkılmış bir hâlde şömineye yaslanmış, bastırmayı başaramadığı esnemelerini saklamak için elinden geleni yapıyordu müfettiş odaya girdiği sırada.

"Seni beklettiğim için üzgünüm Bay Holmes. Bütün bunların seni sıkıntıdan öldürdüğünü görebiliyorum. Neyse, haklıymışsın, adamımız itiraf etti. Hadi buraya gel MacPherson. Buradaki baylar da duymak istiyor affedilmez davranışlarını."

Çok üzgün ve çok terlemiş görünen uzun boylu polis memuru odaya girdi.

"Kötü bir niyetim yoktu efendim, gerçekten. Genç kadın dün gece kapıya geldi. Evleri karıştırmış, öyle söyledi. Sonra sohbet etmeye başladık. Bilirsiniz, bütün gün çalışınca yalnızlık çekiyorsun."

"Ee, sonra ne oldu?"

"Suçun işlendiği yeri görmek istedi. Gazetelerde her şeyi okumuştu tabii. Çok saygıdeğerdi, düzgün konuşan, eğitimli bir bayandı efendim ve bir göz atmasında bir sakınca görmedim. Halıdaki şu lekeyi gördüğü anda yere düştü. Ölmüş gibiydi. Arka tarafa koşup biraz su getirdim ama onu kendine getiremedim. Bunun üzerine köşedeki

dükkâna koşup biraz brendi aldım ama geri döndüğüm zaman kadın kendine gelmiş ve gitmişti. Herhâlde utanmıştı, beni görmeye cesareti yoktu."

"Peki kilimin yerinden oynamış olmasına ne diyeceksin?"

"Şey, efendim, ben geri döndüğümde gerçekten de biraz oynamıştı yerinden. Kadın üzerine düşmüştü, anlıyorsunuz değil mi? Ve halı da onu yerinde tutacak hiçbir şey olmadan cilalanmış bir yerde serili. Onu hemen düzelttim."

"Bu sana ders olsun memur MacPherson, beni asla kandıramazsın," dedi Lestrade asilce.

"Görevini ihmal ettiğinin hiç anlaşılmayacağını sandın tabii, oysa kilime tek bir bakış atmakla odaya birini almış olduğunu hemen anladım. Herhangi bir şey eksik olmadığı için şanslısın bayım, yarın bir trafik polisi olarak açardın gözlerini. Seni bu kadar önemsiz bir iş için buraya çağırdığım için üzgünüm Bay Holmes, ama birinci lekenin ikincisine uymamasının sana ilginç geleceğini düşünmüştüm."

"Son derece ilginçti. Sözünü ettiğin kadın buraya sadece bir kez mi geldi memur bey?"

"Evet, efendim, sadece bir kez."

"Peki kim olduğunu söyledi mi?"

"İsmini bilmiyorum efendim. Daktilo yazarlığıyla ilgili

bir ilan için gelmişti ve numarayı şaşırmış - çok hoş, zarif genç bir hanımefendiydi efendim."

"Uzun boylu? Güzel?"

"Evet efendim, uzun boylu ve genç bir hanımdı. Sanırım güzel denilebilir. Hatta çok güzel bile denilebilir. ‹Lütfen memur bey, bir kerecik bakayım!' dedi bana. Tatlı dilli biriydi yani, kafasını kapıdan uzatmasına izin vermenin bir zararı olmaz diye düşünmüştüm."

"Nasıl giyinmişti?"

"Çok sade, efendim, ayaklarına kadar uzanan bir manto vardı üzerinde."

"Saat kaçtı?"

"Karanlık yeni çöküyordu. Ben brendiyle geri dönerken lambaları daha yeni yakıyorlardı."

"Çok güzel," dedi Holmes. "Hadi gel Watson, galiba başka bir yerde daha önemli işlerimiz var."

Evden çıktığımız sırada Lestrade ön odada kaldı ve pişman polis memuru da bize kapıyı açtı. Holmes merdivenin basamağında geri dönüp elinde tuttuğu bir şeyi polis memuruna gösterdi. Adam kocaman gözlerle nesneye baktı.

"Aman Tanrım, efendim!" diye atıldı, yüzünde şaşkın bir ifadeyle. Holmes parmağını dudaklarına götürdü ve

diğer elini cebine geri koydu. İkimiz sokaktan aşağı yürümeye başlarken birden kahkahalarla gülmeye başladı.

"Mükemmel!" dedi.

"Gel dostum, perde kalkıyor, artık oyunun son bölümü sahneleniyor. Savaş çıkmayacağını duymak seni rahatlatacaktır herhâlde. Saygıdeğer Trelawney Hope olağanüstü kariyerinde ilerlemeye devam edebilecek, saygısız hükümdar saygısızlığından dolayı ceza almayacak, Başbakan'ımız Avrupa'yla sorun yaşamayacak ve ikimiz işimizi ustalıkla yapabilirsek, çok iğrenç sonuçlar doğurmuş olabilecek bu olaydan kimsenin kılına bir zarar gelmeden kurtulabileceğiz."

Kafamda, bu inanılmaz adama karşı hayranlık dolu düşünceler oynuyordu.

"Vakayı çözmüşsün!" diye haykırdım.

"Henüz değil, Watson. Hâlâ gizemini koruyan birkaç olay var. Neyse, şimdiden o kadar çok şey biliyoruz ki, gerisini öğrenemezsek bu sadece ve sadece bizim beceriksizliğimizin ispatı olur. Şimdi hemen Whitehall Terrace'a gidiyor, olaya bir nokta koyuyoruz."

Avrupa İçişleri Bakanı'nın evine vardığımızda Sherlock Holmes'un görmek istediği kişi Leydi Hilda Trelawney Hope'tu. Oturma odasına davet edildik.

"Bay Holmes!" dedi kadın, yanakları kızgınlıkla kızarmış bir hâlde, "Bu son derece haksız ve centilmenliğe sığmayan bir davranış. Size özellikle belirtmiştim; kocamın, onun işlerine burnumu soktuğumu düşünmesin diye ziyaretimin gizli kalması gerekiyordu. Buna rağmen buraya kadar gelip aramızda bir tanışıklık olduğunu gösteriyorsunuz."

"Ne yazık ki başka çarem yoktu madam. İnanılmaz derecede önemli bir belgeyi bulup Bakan'ın eline teslim etmekle görevlendirildim. Onun için madam, mektubu hemen bana vermenizi istemek zorundayım."

Leydi, güzel yüzündeki kan bir anda çekilirken hızla ayağa fırladı. Bakışları donuklaştı, sendeledi, bayılacağını düşündüm. Büyük bir çaba göstererek kendini toparladı ve yüzünde oluşan hayret ve öfke, diğer tüm duygulan hatlarından sildi.

"Bana, bana hakaret ediyorsunuz Bay Holmes."

"Hadi, lütfen madam. Bunlar, işe yaramaz. Mektubu bana verin."

Bayan Hope zile atıldı.

"Uşağım size çıkış yolunu göstersin."

"Zili çalmayın Laydi Hilda. Çaldığınız takdirde bir skandalı engellemek için verdiğim bütün uğraş boşuna

olacak. Mektubu bana verirseniz her şey tekrar yoluna girecek. Benimle iş birliği yapmanızı öneririm, aksi hâlde sizi ele vermek durumunda kalacağım."

"Beni korkutmaya çalışıyorsunuz. Gelip de bir kadını ezmek pek erkekçe bir davranış değil Bay Holmes. Bir şey bildiğinizi söyleyip duruyorsunuz. Nedir bildiğiniz?"

"Lütfen oturun madam. Düşerseniz bir yerinizi acıtacaksınız. Siz oturana kadar bir kelime daha etmeyeceğim. Teşekkür ederim."

"Size beş dakika veriyorum, Bay Holmes."

"Bir dakika yeterli olacaktır Bayan Hilda. Eduardo Lucas'a yaptığınız ziyaretten haberdarım, belgeyi ona verdiğinizi, dün gece odasına yaptığınız dâhiyane dönüşü ve halının altındaki saklanma yerinden mektubu nasıl aldığınızı da biliyorum."

Hayalet görmüşe benzeyen Bayan Hilda gözlerini Holmes'tan ayıramıyordu ve konuşmadan önce iki kere yutkundu.

"Siz delisiniz, Bay Holmes - delisiniz!" diye bağırdı sonunda.

Holmes, cebinden küçük bir parça karton çıkardı. Bir portreden kesilmiş bir kadının yüzüydü.

"Faydalı olabileceği düşüncesiyle bunu bir süredir ya-

nımda taşıyordum," dedi.

"Polis memuru onu tanıdı."

Kadın şaşırarak kısık bir çığlık attı ve kafası arkaya düştü.

"Hadi Bayan Hilda. Mektup sizde. Hâlâ yanlışınızı düzeltebiliriz. Başınıza bir dert açmak gibi bir düşüncem yok. Kayıp mektubu kocanıza geri verdiğim zaman görevim sona ermiş olacak. Tavsiyemi dinleyin ve bana karşı dürüst olun; tek şansınız bu."

Cesareti hayranlık uyandırıcıydı. Şimdi bile pes etmiyordu.

"Size tekrar söylüyorum Bay Holmes, saçma bir illüzyonun etkisinde olmalısınız."

Holmes sandalyesinden kalktı.

"Sizin adınıza üzgünüm Bayan Hilda. Elimden geleni yaptım; boşuna uğraştığımı görebiliyorum."

Holmes zili çaldı ve uşak odaya girdi.

"Bay Trelawney Hope evdeler mi acaba?"

"Evde olacak efendim, saat bire çeyrek kala."

Holmes saatine baktı.

"Ah, on beş dakika sonra," dedi. "Pekâlâ, bekleyeceğim."

Uşak kapıyı arkasından henüz kapatmıştı ki Bayan Hilda dizleri üzerinde Holmes'un ayaklarının dibine atılmıştı.

Ellerini uzatmış, yukarıya çevirmiş olduğu güzel yüzü göz-yaşlarıyla ıslanmıştı.

"Ah, acıyın bana Bay Holmes! Acıyın bana!" diye yalvarıyordu çıldırmış bir hâlde.

"Tanrı aşkına ona anlatmayın! Onu öyle seviyorum ki! Onu üzmektense ölmeyi yeğlerim.

Yaptığım, onun asil kalbini paramparça edecek biliyorum."

Holmes, yerden kalkmasına yardım etti.

"Madam, son anda aklınızı başınıza aldığınız için çok mutluyum! Kaybedecek zamanımız yok. Mektup nerede?"

Bayan Hilda bir yazı masasının yanına fırladı, kilidini açtı ve uzun, mavi bir zarf çıkardı.

"İşte burada, Bay Holmes. Onu hiç görmemiş olmayı dilerdim!"

"Nasıl geri verebiliriz bunu?" diye mırıldandı Holmes kendi kendine.

"Çabuk, bir yol bulmalıyız! Mektubun durduğu kutu nerede?"

"Hâlâ yatak odasında."

"Ne büyük bir şans! Çabuk madam, onu buraya getirin!"

Bayan Hilda birkaç saniye sonra, elinde düz, kırmızı bir kutuyla geri dönmüştü.

"Daha önce bunu nasıl açmıştınız? Bir anahtarınız mı vardı? Tabii ki vardı. Hadi açın!"

Bağrından küçük bir anahtar çıkarmıştı leydi. Kutunun kapağı açıldı. İçi kâğıtla doluydu.

Holmes mavi zarfı kâğıt tomarının ortasına, başka bir belgenin sayfalarının arasına sokuşturdu.

Kutu kapatılıp kilitlendi ve yatak odasındaki yerine geri yollandı.

"Evet, artık kocanız için hazırız," dedi Holmes.

"Hâlâ on dakikamız var. Sizi gizlemek için büyük bir özveride bulunuyorum Bayan Hilda. Karşılığında siz de bana bu ilginç meselenin iç yüzünü anlatacaksınız."

"Bay Holmes, size her şeyi anlatacağım," diye haykırdı kadın.

"Ah, Bay Holmes, ona acı vermektense sağ elimi keserdim inanın! Kocasını benim kadar seven tek bir kadın daha yoktur Londra'da ama neler yaptığımı öğrense... Neler yapmak zorunda bırakıldığımı öğrense... Hayır, hayır... Zorla yaptığımı bilse bile beni yine de asla affetmezdi. Onuru onun için her şeyden önce gelir. Bana yardım edin Bay Holmes!

Mutluluğum, onun mutluluğu, hayatlarımız söz konusu!"

"Çabuk olun madam, zamanımız azalıyor!"

"Benim bir mektubumdu, Bay Holmes, evlenmeden önce yazdığım, düşüncesiz bir mektup... Heyecanlı, âşık bir kızın yazmış olduğu aptalca bir mektup. Kimseye zarar vermek istemedim ama kocam yine de bunu bir suç olarak görecekti. O mektubu okuyacak olsa bana olan güveni sonsuza kadar yok olurdu. Yıllar geçti o mektubu yazalı, her şeyin unutulduğunu düşünüyordum. Birdenbire bu adamdan, Lucas'tan haber geldi. Mektup ondaymış ve onu kocama verecekmiş. Ondan merhamet diledim. Bana, kocamın odasındaki kutuda bulunan belli bir belgeyi getirdiğim takdirde mektubumu bana geri vereceğimi söyledi.

Ofiste, mektubun varlığından bahsetmiş olan bir casusu varmış. Kocama bir zarar gelmeyeceği konusunda bana söz verdi. Kendinizi benim yerime koyun Bay Holmes! Ne yapabilirdim ki?"

"Kocanıza gerçeği anlatabilirdiniz."

"Bunu yapamazdım Bay Holmes, bu mümkün değildi! Bir yandan her şeyin sonuymuş gibi geliyordu; diğer yandan ise, her ne kadar korkunç olsa da kocamın kâğıtlarını çalmak vardı. Politika konusunda sonuçları anlayamazken aşk ve güven konusuna gelince sonuçlar bana fazlasıyla netti. Benden isteneni yaptım Bay Holmes! Kocamın

anahtarının bir baskısını çıkardım. Lucas denen adam da bundan kopya bir anahtar çıkardı. Kutuyu açtım, belgeyi aldım ve onu Godolphin Sokağı'na götürdüm."

"Orada neler oldu madam?"

"Anlaştığımız gibi kapıyı çaldım. Kapıyı Lucas açtı. Peşinden giderek odasına girdim ama arkamdaki holün kapısını aralık bıraktım, çünkü onunla yalnız kalmak beni korkuttu. Ben girerken dışarıda bir kadın gördüğümü hatırlıyorum.

Lucas'la işimiz uzun sürmedi. Benim mektubum masasındaydı ve ben ona belgeyi verince o da bana mektubumu verdi. Tam o anda kapıdan bir ses geldi. Holde birinin ayak sesleri duyuldu. Lucas kilimi çabucak çevirip belgeyi bir saklama yerine sokuşturdu ve yine üstünü örttü.

Sonra olanlar bir kâbustan farksız. Esmer, çılgın bir yüzle ilgili birtakım görüntüler geliyor gözümün önüne. Bir kadın, Fransızca olarak, ‹Bekleyişim boşuna değildi. Sonunda, sonunda seni onunla yakaladım!' diye bağırıyordu.

Aralarına korkunç bir boğuşma yaşandı. Lucas'ın elinde bir sandalye, kadınınkindeyse bir bıçak parıldıyordu. O korkunç sahneden, korkunç evden var gücümle koşarak uzaklaştım ve ancak ertesi günkü gazetelerden öğrendim dehşet verici gerçeği.

O gece mutluydum, çünkü mektubumu geri almıştım ve henüz gelecek günlerin neler getireceğini bilmiyordum.

Ertesi sabah anladım ki yaptığım sadece bir belayı başka bir belayla değiştirmekmiş. Belgenin kaybıyla kocamın yaşadığı ıstırap beni mahvetti.

Ayaklarına kapanıp yaptıklarımı anlatmamak için kendimi zor tuttum. Ama bunun anlamı geçmişimle ilgili itirafta bulunmaktı ve bunu yapamazdım.

O sabah size geliş sebebim yaptıklarımın nasıl bir sonucu olacağını iyice anlamaktı. Meseleyi anladığım anda aklım sadece ve sadece kocamın kâğıdını geri almak üzerine yoğunlaştı.

Lucas'ın onu sokuşturduğu delikte olmalıydı hâlâ, çünkü o korkunç kadın odaya girmeden hemen önce saklamıştı onu. Kadın gelmiş olmasaydı belgeyi nereye sakladığını asla bilemeyecektim. Peki, ama eve nasıl girecektim? İki gün boyunca evi izlediysem de kapı asla açık bırakılmıyordu.

Dün gece son bir denemede bulundum. Yaptıklarımı ve nasıl başarılı olduğumu zaten biliyorsunuz.

Kâğıdı buraya getirdim ve suçumu kocama itiraf etmeden onu geri vermemin imkânsız olduğunu düşündüğüm için de onu yok etmeyi düşünüyordum. Tanrım! İşte kendisi de geliyor!"

İçişleri Bakanı heyecanla odaya daldı.

"Yeni bir haber mi var Bay Holmes?" diye bağırdı.

"Bazı umutlarım var."

"Ah, Tanrı'ya şükürler olsun!" Adamın yüzü aydınlandı.

"Başbakan da benimle öğlen yemeği yiyecekti. Umutlarınızı o da paylaşabilir mi? Çelikten sinirleri vardır o adamın, buna rağmen bu korkunç olaydan beri neredeyse hiç uyumadığını biliyorum.

Jacobs, Başbakan'ı yukarı çıkar. Sana gelince hayatım, korkarım ki bu politik bir konu. Birkaç dakika sonra yemek odasında sana katılırız."

Başbakan'ın hareketleri son derece kontrollüydü ama gözlerindeki ışık ve kemikli ellerini ovuşturması, genç meslektaşının heyecanını paylaştığı konusunda onu ele veriyordu.

"Anladığım kadarıyla haberleriniz var Bay Holmes."

"Haberler henüz tamamıyla negatif," diye cevap verdi dostum.

"Belgenin bulunabileceği her noktayı araştırdım ve tehlikeli bir durumun söz konusu olmadığından eminim."

"Fakat bu yeterli değil, Bay Holmes. Böyle bir yanardağın üzerinde yaşamaya devam edemeyiz. Kesin bilgilere ihtiyacımız var."

"Evet, kesin bilgiler edinebileceğime dair umutlarım var. Onun için buradayım. Doğrusunu isterseniz meseleyi ne kadar düşünürsem, mektubun bu evden hiç çıkmadığından o kadar emin oluyorum."

"Bay Holmes!"

"Çıkmış olsa, şimdiye kadar bunu kesinkes duyardık."

"Fakat biri onu burada saklamak için neden almış olsun ki?"

"Birinin onu aldığından o kadar da emin değilim."

"O hâlde kutumdan çıkmış olmasını nasıl açıklıyorsunuz?"

"Kutudan çıktığından da o kadar emin değilim."

"Bay Holmes, şaka yapmanın zamanı değil. Kutuda olmadığını size söylemiştim."

"Salı gününden beri kutunuza baktınız mı peki?"

"Hayır; buna gerek duymadım."

"Kâğıdı görmemiş olabilirsiniz."

"Bu mümkün değil."

"Ben bundan yine de emin değilim. Böyle şeylerin olduğuna daha önce şahit olmuşumdur. Kutuda başka kâğıtlar da vardır herhâlde. Onların arasına karışmış olabilir pekâlâ."

"En üstteydi."

"Belki de biri kutuyu salladı da mektup yerinden oynadı."

"Hayır, hayır... Kutuyu boşaltıp baktım."

"Durumu kesinleştirmek çok kolay Hope," dedi Başbakan. "Kutuyu buraya getirtelim."

Bakan zili çaldı.

"Jacobs, yatak odamdaki kutuyu getirir misin? Bu gerçekten de tam anlamıyla boşa zaman harcamak ama sizi başka bir şey tatmin etmeyecekse yapılacak tabii."

"Teşekkür ederim Jacobs, onu masaya koyabilirsin. Anahtarı hep saat zincirimde duruyor.

İşte, bakın, gördüğünüz gibi kâğıtlar burada. Lord Merrow'dan bir mektup, Sir Charles Hardy'den bir rapor, Belgrat'tan bir bildiri, Rusya-Almanya buğday vergileriyle ilgili bir not,

Madrid'den bir mektup, Lord Flowers'ten bir not... Aman Tanrım! Bu da ne? Lord Bellinger! Lord Bellinger!"

Başbakan mavi zarfı Bakan'ın elinden kaptı.

"Evet, gerçekten de o ve mektup da içinde. Hope, seni tebrik ederim."

"Teşekkür ederim! Teşekkür ederim! Üzerimden nasıl bir yük kalktı bilemezsiniz. Ama bu, inanılmaz, imkânsız

bir şey. Bay Holmes, siz bir sihirbazsınız, bir büyücü! Orada olduğunu nereden biliyordunuz?"

"Çünkü başka hiçbir yerde olmadığını biliyordum."

"Gözlerime inanamıyorum!" sevincinden çıldırmış bir hâlde kapıya koştu.

"Karım nerede? Her şeyin yoluna girmiş olduğunu ona söylemeliyim! Hilda! Hilda!" diye bağıran sesini duyduk merdivenlerde.

Başbakan, ışıltılı gözlerle Holmes'a baktı.

"Hadi ama," dedi. "Bu meselenin altında görünenlerden fazlası var. Bu mektup kutuya nasıl geri döndü?"

Holmes, gülümseyerek Başbakan'ın merak dolu, araştıran bakışlarını karşıladı.

"Bizim de kendimize göre diplomatik sırlarımız var," dedi, sonra da şapkasını alarak kapıya yöneldi.